

CRNOGORSKI ELEKTRODISTRIBUTIVNI SISTEM

UGRADNJOM NOVIH BROJILA, BIĆE ISPUNJENI CILJEVI EU

CEIS je zvanično sredinom maja započeo treću fazu projekta, koja podrazumijeva ugradnju 45.000 "pametnih" brojila

Modernizacija velikih sistema dovodi do bolje iskorisćenosti postojećih resursa, a zadovoljstvo korisnika podižu na viši nivo. U sistemu distribucije električne energije takve, velike, promjene desile su se 2011. godine kada je počeo Projekat daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom (AMM). Ovim, strateški važnim projektom za Crnogorski elektrodistributivni sistem (CEIS), Crna Gora se svrstala u red malog broja država koje su osjetile benefite primjene najsavremenije tehnologije iz oblasti mjerenja električne energije. Rame uz rame sa Italijom, Španijom i Švedskom, Crna Gora je u AMM sistem dosad uvela oko 260.000 brojila što je 70 odsto od ukupnog broja.

■ TREĆA FAZA

CEIS je zvanično sredinom maja započeo je treću fazu Projekta unapređenja sistema mjerenja u distribuciji kroz zamjenu postojećih brojila novim - električnim brojlama.

Treća faza podrazumijeva ugradnju 45.000 novih multifunkcionalnih brojila i završava se u toku 2019. godine. Završetkom treće faze projekta, u sistemu daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom biće preko 300.000 korisnika u Crnoj Gori što je skoro 85 odsto od ukupnog broja. Projekat vrijedan preko 100 miliona eura finansiran je iz kredita Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj, a djelimično i iz sopstvenih sredstava.

U okviru prve faze, koja je koštala 40 miliona eura, ugrađeno je oko 165.500 novih, multifunkcionalnih brojila, čime je ovom modernom tehnologijom da-

260

HILJADA "PAMETNIH" BROJILA OD 2011. DO DANAS UVEDENO JE U AMM SISTEM

ljinskog mjerenja obuhvćeno oko 43 odsto crnogorskog konzuma. Druga faza Projekta, čija je vrijednost iznosila 36 miliona eura, uvedeno je u sistem 90.000 novih multifunkcionalnih brojila.

■ USPJEŠAN PROJEKAT

O uspješnosti Projekta daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom ne pokazuju samo brojčani podaci koji su evidentni. Njegovu uspješnost multifikuju podaci sa terena koji kažu da nije bilo ozbiljnijih pritužbi u funkcionisanju novih "pametnih" brojila i da su građani, bez otpora, prihvatili sav proces koji predhodi ugradnji brojila svjesni benefita koje novi sistem donosi. Projekat, pored ugradnje brojila, podrazumijeva i rekonstrukciju mjernih mjesta, ugradnju novih ormara i dovođenje pripadajuće mreže u stanje koje odgovara i može da podrži modernu tehnologiju za daljinsko mjerenje potrošnje električne energije. Na ovaj način, osigurana je i dodatna bezbjednost mjernog mjesta i bezbjednost kupaca, a efekti ovog projekta se višestruko pozitivno odražavaju na cjelokupni distributivni sistem kroz povećanje pouzdanosti i sigurnost u napajanje električnom energijom. Takođe, novim sistemom daljinskog mjerenja

utroška električne energije je znatno povećana preciznost mjerenja potrošnje, a mogućnost subjektivne greške prilikom očitavanja brojila svedena na minimum.

Nova brojila omogućavaju automatizovano, jednostavnije i brže mjerenje potrošnje, čime se postiže bolja kontrola isporuke i utroška, te praćenje naponskog nivoa na elektrodistributivnoj mreži, dok je korisnicima omogućen precizan uvid u trenutno stanje potrošnje.

■ ISPUNJENI CILJEVI

Realizacija investicija će Crnu Goru učiniti prvom zemljom u kojoj EBRD djeluje, a koja je ispunila ciljeve EU kada je u pitanju pokrivenost savremenim brojlama, sa minimumom od 80 odsto korisnika. Očekuje se da će se nakon realizacije projekta smanjiti emisija CO2 za više od 86.000 tona godišnje. Skladištenje i dalje tretiranje demontiranih brojila CEIS će sprovesti poštujući regulativu koja uređuje oblast upravljanja otpadom. Važno je podsjetiti da su tokom prethodnih faza projekta ispoštovane odredbe Zakona o upravljanju otpadom. Od početka projekta ukupno je predato 268.140 kg otpada, čije prekogranično kretanje je kontrolisala i pratila Ekološka inspekcija.

Zamjena starih uređaja savremenim, izmještanje mjernih mjesta i isporuka montažne opreme je i u okviru treće faze, kao i u prethodne dvije, povjerenja konzorcijumu njemačke kompanije REGIOCOM, poljske SAKSPOL i crnogorske MEZON d.o.o. iz Danilovgrada. **N.D.L.**

Završetkom treće faze projekta, u sistemu daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom biće preko 300.000 korisnika u Crnoj Gori što je skoro 85 odsto od ukupnog broja

